

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Carte apărută cu sprijinul Goethe-Institut, care este finanțat de Ministerul German al Afacerilor Externe.

DANIEL KEHLMANN

Eu și Kaminski

Traducere din germană și note de
CORINA BERNIC

HUMANITAS
fiction

Coperta de
ANGELA ROTARU
Redactor
IUSTINA CROITORU

DANIEL KEHLMANN
ICH UND KAMINSKI

Suhrkamp Verlag Frankfurt am Main 2003.

Romanian edition published by arrangement with Agenția Literară Livia Stoia.

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2009, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KEHLMANN, DANIEL

Eu și Kaminski / Daniel Kehlmann; trad. Corina Bernic. –
București: Humanitas Fiction, 2009

ISBN 978-973-689-316-2

I. Bernic, Corina (trad.)

821.112.2-31=135.1

Pentru Helena

„Sunt, într-adevăr, o ființă deosebită. Nu sunt eu oare admirat oriunde mă duc? Nu-i așa că cele mai strălucite minți îmi acordă deosebită atenție? Am un suflet nobil care deseori iese la iveală, am un important bagaj de cunoștințe, o mulțime de idei, un umor original și un mod de exprimare ieșit din comun; în plus, cred că dețin și o uimitoare cunoaștere a naturii umane.“

James Boswell, *Jurnal*, 29 decembrie 1764

I

M-am trezit când conductorul a început să bată la ușa compartimentului. Cică e puțin trecut de șase și că într-o jumătate de oră ajungem la destinație. Dacă am auzit ce-a spus? Da, am mormăit eu, da. M-am ridicat cu greu în picioare. Fiind singur în compartiment, mă întinsesem pe trei locuri, dar spatele tot mă durea, iar gâtul îmi înțepenise. În visele mele se amestecaseră cu încăpățănare zgomotele trenului, vocile de pe coridor și anunțurile despre gățile prin care treceam; la un moment dat, cineva care tușea a deschis larg ușa compartimentului meu și a trebuit să mă ridic să o închid la loc. M-am frecat la ochi și m-am uitat pe fereastră: plouă. Mi-am pus pantofii în picioare, mi-am luat din geamantan vechiul aparat de ras și am ieșit căscând din compartiment.

Din oglinda toaletei din tren mă privea o figură palidă cu părul vâlvoi și cu obrajii brăzdați de modelul tapițeriei de pe scaune. Am încercat zadarnic să pornesc aparatul de ras. Am deschis ușa, l-am văzut pe

controlor în capătul celălalt al vagonului și i-am strigat că am nevoie de ajutor.

A venit privindu-mă cu un zâmbet șters. Aparatul de ras, i-am spus, nu funcționează, probabil că nu e curent. Cum să nu fie curent? a răspuns el. Păi, nu este, i-am replicat. Ba este, a răspuns. Ba nu! A ridicat din umeri, poate că o fi ceva pe la fire, oricum, n-are ce face. Păi, ăsta este cel mai simplu lucru pe care i-l poți cere unui controlor de tren! Nu controlor, însoțitor de tren, a ripostat el. I-am spus că mi-e indiferent. M-a întrebat ce vreau să spun cu asta. Adică mi-e indiferent cum e denumită această meserie inutilă. Mi-a răspuns că nu-mi permite să-l jignesc și să am grijă, că-mi arde una peste bot. N-are decât să încerce, i-am întors-o, eu oricum voi face o plângere și i-am cerut să-mi spună numele lui. Nici nu se gândește, mi-a întors-o, iar eu oricum put și, una peste alta, mai am și un început de chelie. Apoi mi-a întors spatele și s-a îndepărtat bombănindu-mă.

Am închis la loc ușa toaletei și m-am privit îngrijorat în oglindă. Desigur că nu aveam nici un început de chelie; cum o fi ajuns maimuțoiul la o asemenea idee... M-am spălat pe față, m-am întors în compartiment și mi-am pus geaca pe mine. Afară începeau să se vadă din ce în ce mai multe întretăieri de linii, de fire electrice și, în curând, a apărut și peronul: panouri publicitare, cabine telefonice, oameni cu bagaje. Trenul a frânat și a oprit.

Am început să-mi fac drum pe coridor, spre ieșire. Un bărbat m-a înghiontit, iar eu l-am împins într-o

parte. Controlorul stătea pe peron, iar eu i-am întins geamantanul. El mi l-a luat din mână, m-a privit, a zâmbit și i-a dat drumul cu zgomot pe peron. „Mă scuzați!“ mi-a spus el rânjind. Am coborât, mi-am luat geamantanul și am plecat.

L-am întrebat pe un bărbat în uniformă de unde aș putea lua legătura. S-a uitat lung la mine, apoi și-a deschis o cărțulie ferfenițită, și-a muiat arătătorul în gură și a început s-o răsfoiască.

— N-aveți calculatoare?

M-a privit întrebător.

— Nu-i nimic, i-am răspuns, continuați.

El a tot răsfoit, a oftat și iarăși a răsfoit.

— ICE la șase treizeci și cinci, linia opt. Apoi schimbați la...

Am luat-o rapid din loc, n-aveam deloc timp de pălăvrăgeala lui. Mergeam greu, nefiind obișnuit să mă trezesc atât de devreme. Trenul meu era tras la linia opt, am urcat, am intrat în vagon, am împins o tipă grasă într-o parte, mi-am făcut loc spre singurul loc liber de la fereastră și m-am trântit în scaun. Câteva minute mai târziu trenul a ieșit din gară.

În fața mea stătea un domn ciolănos cu cravată. Am dat din cap, el mi-a întors salutul, după care s-a uitat în altă parte. Mi-am deschis geamantanul, mi-am scos carnețelul și l-am pus pe măsura îngustă dintre noi. Era cât pe ce să-i dau jos cartea, numai că tipul a prins-o la timp. Trebuia să mă grăbesc, articolul ar fi trebuit să fie gata de trei zile.

Hans Bahring, am scris, a mai adăugat așadar multelor... Ba, nu! ... numeroaselor sale încercări de a ne plictisi de moarte cu articole prost documentate despre viața unor importante, nu, marcante, nici asta, încă una. Să spunem despre proaspăt apăruta sa biografie a artistului, nu, pictorului Georges Braque că este nereușită ar însemna probabil să facem o prea mare onoare unei cărți care...

Mi-am dus creionul la buze. Acum trebuia să găsesc cuvântul potrivit. Mi-am imaginat fața lui Bahring la citirea articolului meu, dar tot nu mi-a venit nimic în minte. Îmi făcea chiar mai puțină plăcere decât aș fi crezut.

Poate că eram pur și simplu obosit. Mi-am frecat bărbia și am simțit barba abia mijită. Trebuia neapărat să mă bărbieresc. Am pus creionul deoparte și mi-am sprijinit capul de geam. A început să plouă. Picăturile loveau geamul și curgeau apoi în direcția opusă celei de mers. Am clipit, ploaia s-a întesit, iar stropii au părut că, la izbirea de geam, se transformă în figuri umane, ochi, guri. Am închis ochii și am așipit ascultând foșnetul ploii: câteva secunde n-am știut unde mă aflu. Era ca și cum aș fi plutit într-un spațiu larg și vid. Am deschis ochii: pe geam se derula un film acvatic, copacii se încovoiau în bătaia ploii. Am închis carnetelul și l-am pus înapoi în geamantan. Am băgat atunci de seamă ce citea bărbatul din fața mea: *Ultimii ani din viața lui Picasso* de Hans Bahring. Nu mi-a plăcut deloc. De parcă insul și-ar fi bătut joc de mine.

— Urâtă vreme, am spus.

A ridicat ochii pentru un moment.

— Nu-i tocmai bună, nu? am spus eu arătând spre carte.

— Mie mi se pare interesantă, a răspuns el.

— Asta pentru că nu sunteți specialist în acest domeniu.

— Așa o fi, a răspuns și a întors o pagină.

Mi-am sprijinit capul de spetează, încă mă mai durea spatele din cauza nopții petrecute în tren. Mi-am scos țigările. Ploaia s-a mai domolit și din ceață au început să apară primii munți. Am dus pachetul la gură și am scos o țigară cu buzele. Când am scăpărat bricheta mi-a apărut pe loc în minte tabloul *Natură moartă cu foc și oglindă* al lui Kaminski: un amestec convulsiv de tonuri luminoase din care, de parcă ar fi vrut să transeandă pânza, țâșnește o flacără puternică. În ce an o fi fost făcut? Nu știam. Trebuia să mă pregătesc mai bine.

— Acesta este un vagon de nefumători.

— Vă rog?

Fără să mă privească, bărbatul a arătat cu degetul spre tăblița de la fereastră.

— Câteva fumuri doar.

— Acesta este un vagon de nefumători, a repetat.

Am aruncat țigara pe jos și am strivit-o, de furie am scrâșnit din dinți. Foarte bine, dacă domnul dorește, nu mai vorbesc cu el. Am scos *Însemnări despre Kaminski* a lui Komenew, o ediție de buzunar tipărită precar și plină de note de subsol. Nu mai ploua, iar prin crăpăturile dintre nori se vedea cerul albastru. Eram încă

foarte obosit. De dormit nu mai puteam dormi, în curând trebuia să cobor.

La scurt timp, mă împleticeam prin hala gării, cu o țigară în colțul gurii și cu o cană de cafea aburindă în mână. La toaletă am băgat aparatul de ras în priză, tot nu funcționa. Prin urmare, nici aici nu era curent. În fața unei librării era un stand cu cărți de buzunar: *Rembrandt* a lui Bahring, *Picasso* a lui Bahring și, desigur, un teanc de volume în ediție cartonată *Georges Braque sau Descoperirea cubului*. Dintr-o farmacie mi-am luat două aparate de ras de unică folosință și un tub de spumă de ras. Trenul regional era aproape gol; m-am cufundat în fotoliile moi și am închis ochii.

Când m-am trezit, în fața mea stătea o tânără roșcată cu buze pline și mâini mici. Am privit-o, ea s-a făcut că nu observă. Când ne-am intersectat privirile, i-am zâmbit. M-am uitat pe geam, dar și-a trecut rapid mâna prin păr, nereușind să își ascundă nervozitatea. Am privit-o, iar ea a zâmbit. Câteva minute mai târziu s-a ridicat în picioare, și-a luat poșeta și a ieșit din compartiment.

O proastă, mi-am spus. Probabil că acum așteaptă în vagonul-restaurant, puțin îmi pasă, n-am nici un chef să mă ridic. Se făcuse umezeală: perdeaua de ploaie ba aducea munții mai aproape, ba îi ascundea în depărtare, de creste atârnavă nori scămoșiți, sate se scurgeau cu repeziciune prin fața ferestrei, biserici, cimitire, fabrici, o motocicletă urca pieptiș pe un drum de țară. Apoi iarăși văi, păduri, văi; bărbați în salopete întindeau catran aburind pe o stradă. Trenul a oprit, eu am coborât.